

INTER EDUCATION

GLOBAL & STUDY

INSPIRATION FOR
THE
MODERN
RESEARCHER

2024
№4(1)

intereduglobalstudy.com

Ilmiy-nazariy va metodik jurnal
Научно-теоретический и
методический журнал
Scientific-theoretical and
methodological journal

2992-9024

ISSN

2024 № 4(1)

ISSUE 3(2)

ISSN 2992-9024

INTER EDUCATION & GLOBAL STUDY

Ilmiy-nazariy va metodik jurnal
2024-yil, 4(1)-son

BUXORO – 2024

Original paper

O'QUV ANIMATSIYASI VA UNDAN FOYDALANISHNING ZAMONAVIY TA'LIMI USULLARI

© R.Q. Ibragimov¹✉

¹Qarshi davlat universiteti, Qarshi, O'zbekiston

Аннотация

KIRISH: ushbu maqola ta'lim animatsiyasi va uni zamonaviy ta'lim tizimida qo'llash usullari haqida.

MAQSAD: shu nuqtai nazardan, animatsion film turli xil ta'lim muammolarini hal qilish imkonini beruvchi universal pedagogik vosita sifatida qaraladi.

MATERIALLAR VA METODLAR: ta'limda animatsiyadan foydalanish bir vaqtning o'zida bir necha yo'nalishda bo'lishi mumkin. Birinchisi: animatsiya faqat o'quv multfilmi ko'rinishida mavjud bo'lishi mumkin. O'quv animatsion filmi ichki va tashqi narsalarni ko'rsatishi mumkin bo'lgan to'liq tayyor o'quv material bo'lishi mumkin. Ta'lim animatsiyasi uchun variant ham interfaol multfilm bo'lib, unda talabalar animatsion kontent bilan o'zaro aloqada bo'lishlari mumkin. Animatsiyani ta'limda qo'llashning ikkinchi sohasi - bu o'quv animatsiyalarini bevosita yaratish, masalan, pedagogika universitetlari talabalari uchun.

MUHOKAMA VA NATIJALAR: bu, birinchi navbatda, animatsiyaning pedagogik va didaktik imkoniyatlarini bilmaslik bilan bog'liq. Ikkinchidan, animatsion filmlar yaratish uchun o'qitish usullarining etishmasligi bilan shuni ham ta'kidlash kerakki, o'qituvchilarda animatsiya va o'qitilayotgan fan o'rtasida fanlararo aloqalarni o'rnatish ko'nikmalari etishmaydi.

XULOSA: yuqoridagilar talabalarni o'quv animatsion filmlar yaratish va ulardan professional pedagogik faoliyatda foydalanishga o'rgatish zarur degan xulosaga kelish imkonini beradi.

Kalit so'zlar: animatsiyasi, masofaviy ta'lim, ssenariy, didaktik, kognitiv.

Iqtibos uchun: O'ktamova M.A. O'quv animatsiyasi va undan foydalanishning zamonaviy ta'limi usullari. // Inter education & global study. 2024. №4(1). B. 241–245.

ИЗУЧЕНИЕ АНИМАЦИИ И ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЕГО МЕТОДЫ СОВРЕМЕННОГО ОБРАЗОВАНИЯ

© Р.К. Ибрагимов¹✉

¹Каршинский государственный университет, Карши, Узбекистан

Аннотация

ВВЕДЕНИЕ: эта статья посвящена образовательной анимации и ее применению в современной системе образования.

ЦЕЛЬ: с этой точки зрения анимационный фильм рассматривается как универсальный педагогический инструмент, позволяющий решать различные образовательные задачи.

МАТЕРИАЛЫ И МЕТОДЫ: использование анимации в образовании может осуществляться одновременно в нескольких направлениях. Во-первых, анимация может существовать только в виде обучающего мультфильма. Развивающий мультфильм может представлять собой полноценный обучающий материал, который можно показывать как внутри, так и снаружи. Вариантом образовательной анимации является интерактивный мультфильм, в котором учащиеся могут взаимодействовать с анимационным контентом. Вторая область применения анимации в образовании – непосредственно создание обучающих анимаций, например, для студентов педагогических вузов.

ОБСУЖДЕНИЕ И РЕЗУЛЬТАТЫ: это связано, прежде всего, с незнанием педагогических и дидактических возможностей анимации. Во-вторых, при отсутствии методик обучения созданию анимационных фильмов следует также отметить отсутствие у учителей навыков установления междисциплинарных связей между анимацией и преподаваемым предметом.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ: вышеизложенное позволяет сделать вывод о необходимости учить студентов создавать учебные анимационные фильмы и использовать их в профессиональной педагогической деятельности.

Ключевые слова: анимация, дистанционное обучение, сценарий, дидактик, когнитив.

Для цитирования: Ибрагимов Р.К. Изучение анимации и использование его методы современного образования. // Inter education & global study. 2024. №4(1). С. 241–245.

STUDYING AND USING ANIMATION METHODS OF MODERN EDUCATION

© Rustam Q. Ibragimov¹✉

¹Karshi State University, Karshi, Uzbekistan

Annotation

INTRODUCTION: this article is devoted to educational animation and its application in the modern education system.

AIM: c from this point of view, the animated film is considered as a universal pedagogical tool that allows solving various educational problems.

MATERIALS AND METHODS: the use of animation in education can be carried out simultaneously in several directions. Firstly, animation can only exist in the form of an educational cartoon. An educational cartoon can be a full-fledged educational material that can be shown both inside and outside. An option for educational animation is interactive cartooning, in which students can interact with animated content. The second area of application of animation in education is the direct creation of educational animations, for example, for students of pedagogical universities.

DISCUSSION AND CONCLUSIONS: this is due, first of all, to ignorance of the pedagogical and didactic possibilities of animation. Secondly, in the absence of teaching methods for creating animated films, it should also be noted that teachers lack the skills to establish interdisciplinary connections between animation and the taught subject.

CONCLUSION: the above allows us to conclude that it is necessary to teach students to create educational animated films and use them in professional teaching activities.

Key words: animation, distance learning, script, didactic, cognitive.

For citation: Rustam Q. Ibragimov. (2024) 'Studying and using animation methods of modern education', Inter education & global study, (4(1)), pp. 241–245. (In Uzbek).

San'at va madaniyat tarixida animatsiyaning yaratilishi alohida o'rin tutadi. "Tasvir jonlanadi" tomoshabinni lol qoldirishi mumkin bo'lgan o'yin-kulgi sifatida o'ylab topilgan animatsiya, vaqt o'tishi bilan mutlaqo noyob, betakror san'at turiga aylandi. Animatsiyaning madaniy va ijtimoiy vazifalari uning rivojlanishi bilan o'zgarib bordi va vaqt o'tishi bilan animatsiya tomoshabin bilan muloqot qilish uchun barcha zarur imkoniyatlarga ega ekanligini isbotlay oldi. San'atning bu turi juda katta ta'lim, kognitiv¹, didaktik salohiyatga ega va animatsiya imkoniyatlari nafaqat ko'ngilochar, balki ta'lim sohasida ham imkonoyatlari katta.

Hozirgi vaqtda ta'lim sohasida animatsiya san'atidan foydalanish juda dolzarbdir. Bu, birinchi navbatda, animatsiya sohasiga talabani qiziqtirishi va shu bilan uni o'quv jarayoniga jalb qilishi mumkinligi bilan izohlanadi. Psixologik va kognitiv komponentlarni o'z ichiga olgan animatsiya zamonaviy madaniyat rivojida ham alohida o'rin tutadi. Animatsiya axloqiy qadriyatlar tashuvchisi sifatida harakat qilib, go'zallik kabi tushunchalarni shakllantirishi mumkin va xunuk, yuksak va asos, hajviy va fojia, dahshatli, ideal va hokazo. Animatsiya insonning qiziqishlari, afzalliklari va ehtiyojlarini aniqlashda muhim rol o'ynaydigan badiiy did kabi estetika toifasiga katta ta'sir ko'rsatadi. Animatsiya bolalarni harakatlar, so'zlar, musiqa va tasvirlar yordamida o'qitish, tarbiyalash va rivojlantirishning muhim vositasi sifatida ko'plab pedagogik muassasalarning o'quv jarayoniga faol kiritila boshlandi.

Ta'limda animatsiyadan foydalanish bir vaqtning o'zida bir necha yo'nalishda mumkin. Birinchisi: animatsion film faqat ta'lim sifatida mavjud bo'lishi mumkin. O'z navbatida, bunday tarbiyaviy animatsion filmlarni qo'llanilishiga qarab bir necha sohalarga bo'lish mumkin.

Birinchidan, o'quv animatsion filmi shunchaki o'quv materialining bir qismi bo'lishi mumkin, ya'ni o'qituvchi vaqti-vaqti bilan darslarni o'tkazishda foydalanadigan ko'rgazmali vositadir. Qoida tariqasida, bunday animatsion filmlar kichik bo'lishi kerak va faqat materialga qo'shimcha sifatida ishlatilishi kerak.

¹ Lotincha: **cognitio** „idrok, tasavvur qilish, ishning tahlili“ — xarakter, tarbiya, tarbiya, kuzatish va atrofdagi dunyoni aks ettirish natijasida ongda rivojlangan bilimlar tizimi

Ikkinchidan, o'quv Animatsion filmi ichki va tashqi narsalarni ko'rsatishi mumkin bo'lgan to'liq tayyor o'quv materiali bo'lishi mumkin. Bugungi kunda masofaviy ta'limning faol rivojlanishi tufayli o'qituvchi va talaba o'rtasidagi to'g'ridan-to'g'ri muloqotning etishmasligi to'siqlarini bartaraf eta oladigan usul va vositalarni izlash bo'yicha tadqiqotlar jadal rivojlanmoqda. Masofaviy o'qitishda kompyuter dasturlari va animatsiya o'quvchiga ma'lumotni eng to'liq va aniq etkazish imkonini beruvchi alohida muhim vositadir. Masofaviy ta'limning o'ziga xos xususiyatlarini hisobga olgan holda, ikki o'lchovli animatsiyadan, xususan, vektor animatsiyasidan foydalanish eng oqilona hisoblanadi, chunki u eng ixcham va avtomatik animatsiya yaratish uchun keng imkoniyatlarni beradi. Shuning uchun o'quv animatsiyasining uchinchi varianti interfaol multfilm bo'lib, unda talabalar animatsion kontent bilan o'zaro aloqada bo'lishlari mumkin. Bunday animatsion filmlar masofaviy ta'limni o'tkazish va rivojlantirish uchun katta yordam beradi. Animatsion film - ko'p hollarda bu materialni taqdim etishning yagona usuli. Har qanday o'quv jarayonida animatsiyadan foydalanish mumkin.

Bu animatsiyaning ijobiy tomonlaridan biri bo'lib, u o'quv materialini taqdim etish uchun universal vosita sifatida gapiradi, bu esa ushbu materialni idrok etish va o'zlashtirish uchun yanada tushunarli va yaxshiroq qiladi.

Animatsiya tomoshabinlarda katta qiziqish uyg'otadi, buning sabablari uning ekran olamining ko'p qirraliligida, uning chegaralari rassom tasavvurining chegaralariga to'g'ri keladi.

Animatsiya kuzatish qiyin bo'lgan yoki real dunyoda mavjud bo'lmagan hodisalar, jarayonlar va ob'ektlardagi o'zgarishlar dinamikasini tasavvur qilish imkonini beradi, qurilmalarning harakatlanuvchi elementlarini, o'qishlarini tasavvur qilish imkonini beradi.

Animatsion modellardan foydalanish o'qituvchi va talabaning faoliyatini faollashtirish, fanni o'qitish sifatini oshirish, ob'ektlarning muhim tomonlarini aks ettirish, o'rganilayotgan ob'ektlar va jarayonlarning eng muhim xususiyatlarini ajratib ko'rsatish imkonini beradi. Ta'lim maqsadlari va vazifalari o'qituvchiga o'rganilayotgan materialni yanada aniqroq taqdim etish va uning yangi va kutilmagan tomonlarini ilgari noma'lum tarzda ko'rsatishga imkon beradi.

Shuni ham ta'kidlash kerakki, darslarda animatsiyalardan foydalanish pedagogik jarayonning hissiy-psixologik fon kabi muhim tarkibiy qismiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Animatsiyaning ta'limda qo'llashning ikkinchi sohasi - bu o'quv animatsiyalarini bevosita yaratish, masalan, pedagogika universitetlari talabalari. Ushbu noyob jarayon yangi o'qituvchiga ikkita muhim muammoni hal qilishga yordam beradi:

1. Kasbiy faoliyatingiz uchun ko'rgazmali yordam tayyorlang.
2. O'z materialingizni chuqurroq tushuning.

O'z animatsion filmingizni yaratish sizga materialni chuqurroq o'rganish va ijodkorning ham, tomoshabinning ham qiziqishini kuchaytirish imkonini beradi. Ma'lumot to'plash, eskizlar va hikoyalar taxtasini yaratish, asl nusxalarni o'rganish har bir yosh o'qituvchi uchun qimmatli uslubiy fondir: uning asosida keyinchalik o'zlarining animatsion ishlari ishlab chiqiladi. O'quv animatsion filmining yaratilishi o'quvchilarning estetik va

kasbiy rivojlanishiga foydali ta'sir ko'rsatadi, bu esa har xil turdagi bilimlarni o'zlashtirishda dastlabki amaliy tajribaga ega bo'lish imkonini beradi.

Animatsiya ularga adabiyotda (ssenariy yozish), rasm chizishda va amaliy san'atning boshqa turlarida (qahramonlar yaratish), musiqada (ovozi aktyorlik), nutqni rivojlantirishda (ovozi rollarda), texnologiyada (ssenariy yozishda) o'z qobiliyatlarini namoyish etish imkoniyatini beradi, turli jihozlar bilan ishlash).

Animatsiyadan foydalanish pedagogika oliy o'quv yurtlari talabalari, shuningdek, o'qituvchilar maxsus axborot tayyorgarligiga ega bo'lishlari, animatsiya yaratish uchun resurslarni qidirish, tahlil qilish, to'plash va ulardan foydalanish mexanizmlarini erkin bilishlarini nazarda tutadi. Kino, bu turli xil ma'lumotlardan foydalanish orqali g'oyalar, tushunchalar, jarayonlar ifodasini vizual tarzda etkazish va o'z fikrlarini ifoda eta olish.

Adabiyotlar va axborot manbalari tahlili, shuningdek, ushbu masala bo'yicha o'tkazilgan so'rovlar shuni ko'rsatdiki, hozirgi vaqtda mamlakatimizda mustaqil ravishda yaratilgan o'quv materiallaridan o'z amaliyotida foydalanayotgan o'qituvchilar juda kam.

ADABIYOTLAR RO'YXATI | СПИСОК ЛИТЕРАТУРЫ | REFERENCES

1. Ибрагимов Р. Анимация санъатининг тарбиявий ва психологияси муаммолари //international scientific and practical conference on the topic: "Priority areas for ensuring the continuity of fine art education: problems and solutions". – 2023. – Т. 1. – №. 01.
2. Ibragimov R.Q, "Possibilities of Computer Graphics and Functions". International Journal of Trend in Scientific Research and Development (IJTSRD), (2022). 1\2.
3. Ibragimov R. Scope and specificity of technological expression tools in the art of multiplication //Science and Education in Karakalpakstan. – 2023.
4. Ибрагимов Р. Анимация санъатининг тарбиявий ва психологияси муаммолари //international scientific and practical conference on the topic: "Priority areas for ensuring the continuity of fine art education: problems and solutions". – 2023. – Т. 1. – №. 01.
5. Ibragimov R.Q, "The role of genres in animation" //Academicia Globe: Inderscience Research. – 2022. – Т. 3. – №. 4. – С. 1-8.
6. E.Jabborov. Tasviriy san'atdagi shakl va mazmun birligining shaxs ma'naviyatiga ta'siri // Xalq ta'limi. - Toshkent, 2023. №4 –B. 47-50.

MUALLIF HAQIDA MA'LUMOT [ИНФОРМАЦИЯ ОБ АВТОРЕ] [AUTHORS INFO]

✉ **Ibragimov Rustam Qudratovich**. tadqiqotchi [**Ибрагимов Рустам Қудратович**, соискатель], [**Rustam Q. Ibragimov**, teacher]; manzil: O'zbekiston, 180119, Qarshi shahri, Ko'chabog' ko'chasi, 17-uy[адрес: Узбекистан, 180119, г. Карши, ул. Кучабог, дом 17], [address: Uzbekistan, 180119, Kochabog, 17 house]; [ORCID 0009-0003-5678-8538]; E-mail: ibragimov.rustam.qudratovich@mail.ru